

להיות או לא להיות/ ש. האגר

ביום חגיגי שכזה, אין טוב מלהתכנס בחברתם של שרידי דור הראשונים ולשמוע את דעתם על החזון ועל האכזבות, על התקוות הגדולות ועל התוצרת המעטה. הפעם יושבים אנחנו בצריפו של מר איצקוביץ בן 93 האביבים שעלה ארצה מבוקובנה תחתית לפני הרבה-הרבה שנים וייסד במו ידיו את יסוד המעלה... "שלום עליך מר זלמן... רצינו לשאלך מספר שאלות, אך ראשית היינו שמחים לשמוע את חוות דעתך, האם לא הגיע הזמן להכניס מעט שינויים בהמנון הלאומי ולהתאימו לרוח הזמן והקדמה?"

"בוודאי! בהחלט!" - משיב ר' זלמן. "מרגע עלותי ארצה, התאמתי ועדכנתי את "התקווה" לפי רוח הזמן והמקום. זכורני כשעלינו הנה קבוצת חלוצים, בחורי ישיבות לשעבר, שיצאו לתרבות רעה והפכנו ל-"פושטקים", אך בכל זאת שמרנו קצת על המצוות שרנו:

"להיות עם חופשי בארצנו, ארץ ציון וירושלים..."

אתה מבין אמנם רצינו להיות עם חופשי, אך גם מסורת וירושלים לא יזיקו! חלפו שנים התפקרנו לגמרי ואז כבר שרנו:

"להיות עם חופשי בארצנו..."

ואת ציון וירושלים זרקנו לפח!

נו... חלפו השנים, החלה ירידה מן הארץ, רבים מבניי ונכדיי ירדו מפה לחו"ל... ואז עדכנתי שוב את ההמנון ושרתי:

"להיות עם חופשי..."

בארצנו או לא בארצנו - מה זה משנה - העיקר להיות עם חופשי! חלפו עוד כמה שנים וכפי שאתה יודע הפכנו כאן ממדינה ל"שנוררים" החיים מתרומות ומקבצנות באמריקה... איבדנו גם את עצמאותנו והחלה התבוללות נוראה של העם היהודי בתפוצות וגם בארץ. נכדתי התחתנה עם ערבי מאום אל-פחם, ניני התחתן עם מתנדבת משוודיה... העם היהודי הולך וקטן... היום אני חושב שהיהדות היא התקווה היחידה שלנו... ואז עדכנתי שוב את ההמנון:

"להיות עם..."

ואת החופש זרקנו לפח... חופשי או לא חופשי מה זה משנה, שיהיה אפילו דתי אבל לפחות שיישאר עם...

חולפת לה עוד שנה ואני קורא בעיתונים שסכנה איומה נשקפת לקיומו הפיזי של העם היהודי. מאות אלפי הפלות... מאות הרוגים... תאונות דרכים - כאילו שלא מספיקים הרוגי המלחמות... מה יהיה? חוששני שלא יהיה לנו חס וחלילה עם! ועכשיו גם מעשי רצח קשישים ואני כבר לא ילד! מי היה מאמין שאני אחשוש לחיי כאן בארץ ישראל? ולכן השנה אני אשיר רק מילה אחת: "להיות..."

פשוט כך להיות או לחדול, להיות או לא להיות - זו השאלה היחידה שנותרה לנו.

ומה יהיה בשנה הבאה אתה שואל?? סיים ר' זלמן בעצב.

"חוששני שבשנה הבאה אזמזם רק את המנגינה..."